

FRUWIRTH s nástavnou pažbou

JAV

» Zbraň má zámek Lorenzova typu, ale předchůdkyni – vzor 1851 – nezapře

Některá témata se vývojem palných zbraní táhnou jako zlatá nit. Jedno z nich je nepochybně rychlá přeměna pistole na karabinu nebo na něco karabině podobného.

Dnes se ve světě živí několik firem tím, že vyvíjejí a vyrábějí karabinové adaptéry pro širokou škálu pistolí. V minulosti to měli puškaři složitější, protože nebyly plasty, které výrobu karabinových adaptérů zjednodušují. Museli si vystačit s klasickými materiály – ocelí a dřevem. Jejich řešení musela být velmi jednoduchá.

Snahy poskytnout v případě potřeby majiteli civilní nebo vojenské pistole dobrodiní karabiny jsou velmi staré. Takto řešené zbraně se na civilním trhu objevily nejpozději v poslední čtvrtině 18. století a v 19. století pronikají do armády. Už v roce 1807 měli křesadlovou pistoli s nástavnou pažbou ve výzbroji jezdeckta Švédové, v roce 1851 ji zavedlo Bádensko a roku 1856 svobodné hanzovní město Hamburk. O užitečnosti nástavných pažeb pro jezdecké pistole – předovky si může každý myslet, co chce, ale státy to zkoušely. Ne všechny druhy jezdeckta byly vybaveny karabinou, ale s rostoucí palebnou silou pěchoty se stávalo, že jezdcí byli donuceni sesed-

nout a bojovat proti pěchotě na zemi. V takovém případě se ocitli v ohromné nevýhodě právě díky absenci dlouhých palných zbraní ve své výzbroji.

Pistole s nástavnou pažbou může být pro takový případ relativně slušný kompromis. Podtrhněme slovo kompromis, protože pistole s nástavnou pažbou není a nebude karabina. Zavádění pistolí s nástavnou pažbou do výzbroje jezdeckta mělo jistou logiku, ale později se ukázalo, že to zřejmě není ta správná cesta. My jsme na jednu zajímavou ukázkou tohoto zkoušení narazili ve výstavě *Zbraně za císaře pána*, která probíhala v roce 2013 ve Východočeském muzeu

v Pardubicích. Zbraň však nepocházela z pardubické sbírky, ale ze sbírky Vlastivědného muzea v Olomouci.

Rakouská oklika

Pokusy s takto koncipovanými zbraněmi probíhaly v Rakousku odhadem v rozmezí let 1854–1861. Ví se o nich málo, ale to podstatné publikoval už v roce 2000 proslulý rakouský sběratel, badatel a odborný spisovatel Joschi Schuy v knize *Einschüssige Faustfeuerwaffen der österreichischen Streitkräfte*.

Pistole rakouského jezdeckta nepatřily na počátku 50. let 19. století k posledním výkřikům moderní techniky. Zatímco pěchota byla vyzbrojena perkusními puškami systému Augustin (ať už si o tomto systému myslíme cokoliv), jezdeckta ještě v revolučních letech 1848–1849 bojovalo s křesadlovými pistolemi. K nápravě bylo našlápnuto až v lednu 1851, kdy bylo rozhodnuto vyzbrojit rakouské jezdecke pistolemi model 1851 se zámkem Augustin. Sice to byly perkusní pistole, ale obsluha zámku Augustin byla složitá a zůstala